

Voor de initiatiefnemers van een vlog voor het Dorpenfestival op 1 juli 2021

Allereerst: fijn dat je erover denkt om een gefilmde *best practice* aan te leveren voor het Dorpenfestival. Je vlog komt in aanmerking voor vertoning in de Bioscoop op het festivalplatform. Na de bioscoopvertoning op 1 juli kun je hem natuurlijk ook in je eigen netwerk verspreiden (wij willen wel graag de primeur) en na het festival zelf zullen we hem ook nog een tijd toegankelijk houden voor de deelnemers op de website.

We streven naar vlogs van voldoende kwaliteit. We gebruiken bewust het woord ‘voldoende’, want de vlog hoeft natuurlijk niet in aanmerking te komen voor een Emmy Award. Je bijdrage mag best een eigen karakter hebben, graag zelfs. Maar een paar zaken moeten wel geborgd zijn om te zorgen dat kijkers in ieder geval de boodschap van de vlog goed kunnen begrijpen. Dat betekent dat de verstaanbaarheid van de sprekers, alsmede de beeldkwaliteit en de logica van het vertelde verhaal van voldoende kwaliteit moeten zijn. Hieronder leggen we uit wat we daarmee bedoelen en hoe je kunt zorgen voor een supermooie vlog die toch redelijk eenvoudig moeilijk te maken is. Het aardige is: als je deze tips nog niet kent en nu eigen maakt, zul je ook met meer plezier en effect filmpjes voor jezelf of je werk kunnen maken.

En bedenk: je kunt natuurlijk altijd een goede hobbyist inschakelen voor deze leuke klus, of misschien zelfs een professionele videomaker als je budget toereikend is. Amateurfilmers vinden het in ieder geval leuk om een vlog te kunnen maken dat een helder doel dient.

Om de gewenste kwaliteit te bereiken, geven we je hierbij een aantal tips en kaders mee.

Doelstellingen

- De vlog laat zien wat jij wilt delen over je (innovatieve) ervaring ten aanzien van een van de hoofdthema's van het Dorpenfestival.
- Kijkers uit het hele land moeten geïnspireerd kunnen raken om door het kijken naar je vlog iets met jouw visie of aanpak te doen in hun eigen plattelandsomgeving (pure PR heeft dus niet zoveel zin, kijkers moeten verder kunnen met de kennis en ervaring die jij hebt overgedragen.)

Technische specificaties

- Je bijdrage is liggend gefilmd (kan dus met een mobiel gefilmd worden, maar niet in staand formaat opgenomen).
- de opname is van voldoende beeldkwaliteit (niet te korrelig of onscherp).
- de sprekers zijn goed hoorbaar, eventuele muziek en achtergrondgeluiden overstemmen de stemkwaliteit niet.
- Hij duurt in de gemonteerde eindversie tussen de drie en vijf minuten.

Deadline

Lever je vlog **uiterlijk 25 mei** aan, via een WeTransfer-bestand aan Fred Hermsen: fred@matershermsen.nl.

Tips voor een aantrekkelijke verhaalopbouw

Vlogs zijn er in vele smaken. Hier is een aantal varianten:

- Je kunt een verhaal vertellen van een probleem tot een oplossing en (liefst) een vooruitblik vertellen. In dat geval schets je een dilemma, breng je diverse overwegingen die toen opkwamen naar voren, vertel je over de keuze voor de uiteindelijke oplossingsrichting en zaken die je bent tegengekomen bij de uitwerking, om af te sluiten met het zichtbare resultaat en een aantal leerpunten die goed zijn voor anderen om te weten. Het voorbeeld van een draaiboek even verderop in deze tekst maakt gebruik van deze opbouw.
- Een heel andere aanpak is gewoon een oplossing laten zien en toelichten. Dat kan de ideale aanpak zijn als je bijvoorbeeld een handige tool wilt toelichten of de werking van een inspirerende dorpscoöperatie. Je kiest dan als het ware voor een soort instructiefilm, aangevuld met praktijkbeelden die de instructie ondersteunen. Nadeel hiervan is dat een technische beschrijving kan vervallen in een saaie powerpoint presentatie in filmvorm. Dat kun je voorkomen door met veel ondersteunend sfeerbeeld te werken en niet meer dan maximaal enkele sheets met schema's en opsommingen met *bullet points* te tonen. Laat de verteller vertellen, niet de sheets.
- Of je houdt het bij een belangrijke vraag waarmee je in gemeente of regio kampt. Je kunt de kijker aan het eind oproepen om mee te denken en suggesties via een mailadres te sturen, of na afloop van de vlog in gesprek met je te gaan in de chatroom van het festivalplatform.
- Ook denkbaar: een oproep, een pamflet, een reisreportage in je dorpsomgeving, een persoonlijk verhaal van een inwoner wiens leven er beter op is geworden door een bestuurlijke verandering, of juist uitdagender.

Het maakt dus niet zoveel uit welke vorm je kiest, zolang je de kijker met het filmpje maar aanzet tot nadenken, meedenken, meevoelen en liefst meedoen.

De verteller (s)

- Je kunt één hoofdpersoon opvoeren die gedurende het filmpje regelmatig aan het woord komt, het kunnen er ook meerdere zijn.
- Je kunt ook zelf de verteller zijn, al dan niet zichtbaar in beeld (zelfs vanuit een selfie-perspectief kan dat prima!).
- Je kunt aanvullende reacties vragen aan mensen die je 'onderweg' min of meer toevallig tegen het lijf loopt, zo maak je er een reportagesfeer van.
- Je kunt zelfs niemand sprekend in beeld brengen, kiezen voor enkel filmfragmenten met ingesproken teksten (*voice over*) als je vindt dat beelden meer zeggen dan een verteller in beeld.
- je kunt ook letterlijk kiezen voor een vragensteller (al dan niet in beeld) en een persoon die antwoord. In dat geval krijgt het echt een journalistieke sfeer, zeker als je het wandelend doet of op locatie ergens buiten.

Muziek

- het is altijd leuk om in ieder geval aan de start en aan het einde muziek te laten horen onder de beelden. Niet gelijk met de spreker in huis vallen dus.
- Kies voor rechten vrije muziek. Gratis fragmenten zijn te vinden via de links die in dit artikel staan: <https://www.coosto.com/nl/blogs/7-websites-voor-gratis-rechtenvrije-muziek-je-videos>

- Muziek terwijl mensen hun verhaal vertellen kan goed werken, maar dan moet de muziek wel heel zachtjes klinken om de verstaanbaarheid op peil te houden.

Draaiboek

Een belangrijk hulpmiddel is het draaiboek. Dit klinkt gewichtiger dan het is. Wat je in feite doet is je verhaal voordat je gaat filmen even op papier beschrijven en opsplitsen in delen, ze voorzien van een tijdsindicatie, spreker en locatie. Denkbaar is:

- 20 seconden inleiding (welkom in...), door (spreker) op (locatie)
- 40 seconden situatieschets (het probleem uitleggen), door (spreker) et cetera
- 30 seconden gedroomde oplossing voor het probleem
- 30 seconden: wat moest er gebeuren om dit waar te maken, wat waren de obstakels
- 40 seconden: zo hebben we het gedaan en dit waren de ervaringen
- 30 seconden: dit is het resultaat
- 30 seconden: dit zouden we misschien anders gedaan hebben, dit waren de leerpunten
- 20 seconden: inhoudelijke afsluiting en vooruitblik (Mogelijk in zelfde setting als de inleiding)
- 10 seconden afrondende beelden muziek

Je kunt desgewenst bij de montage dan onderdelen naar voren halen, naar achteren verplaatsen of weghalen, als dat je betoog versterkt.

Filmtips

- Film met een **digitale camera of moderne mobiele telefoon** van goede kwaliteit.
- Film altijd **liggend beeld** (met je camera in horizontale stand).
- Maak naast de interviewfragmenten voldoende zogeheten **plakshots** van een seconde of vijf. Zorg ervoor dat je bij interviews op locatie goed om je heen kijkt en losse shots maakt van zaken die je opvallen en mooie details. (Bijvoorbeeld: sfeerbeeld van een landschappelijke of dorpsomgeving zonder personen, mensen die werk uitvoeren dat te maken heeft met het onderwerp dat je bespreekt, wapperende vlaggen, beelden van een gebouwen met een ingang waardoor mensen in- en uitgaan, voorbijgangers die gesprekken in streekdialect voeren, voorbijgaand verkeer, beelden van een dorp op grote afstand, shots vanaf hoogte of juist vanuit kikvorsperspectief, gefilmde detailbeelden van objecten die veelzeggend zijn voor je verhaal zoals een prullenbak, een stromende beek of een rammelend theeservies).
- **Kort de plakshots bij de montage in** tot ongeveer twee tot vier seconden en breng ze (eventueel aan elkaar geplakt) in de montage aan terwijl mensen spreken (geluid van de stem loopt dan door terwijl je ander beeld ziet dat het verhaal ondersteunt). Of gebruik die korte fragmenten om soepel van het ene onderwerp in je draaiboek te komen naar het andere. Je zult bij de montage merken dat je met deze beelden sfeer kunt toevoegen en ritme in je verhaal kunt aanbrengen.
- **Je kunt ook foto's plaatsen**, sheets uit presentaties, boekcovers, krantenartikelen of beeldfragmenten van YouTube (bijvoorbeeld van de lokale tv) invoegen die met het onderwerp te maken hebben.
- Houd **projectieschermen, monitors en televisies buiten beeld**. Die beelden gaan flikkeren en dat ziet er bijna altijd lelijk uit.
- Zorg dat de sterkste lichtbron **schuin-boven naast de spreker is bij zonnelicht, en schuin voor het gezicht als het om kunstlicht/plafonlicht gaat**. Staat de spreker met zijn of haar gezicht wel voldoende in het licht? Mooist is filmen bij daglicht (bijvoorbeeld schuin invallend zonlicht vanuit een raam als je binnen filmt, of buiten iets later in de middag als de zon niet meer op zijn scherpst is). Laat iemand nooit tegen de zon inkijken, maar zorg zoals gezegd dat je de lichtbron net schuin voor hem of haar hebt, zodat de spreker niet met de ogen hoeft te knijpen, maar het gezicht ook niet in de schaduw valt.

- **Film de spreker van dichtbij.** Bijvoorbeeld vanaf middel (onder de navel) of net onder de borsthoogte met nog wat beetje ruimte boven het hoofd van de spreker. Dat ziet er minder afstandelijk uit. Probeer bij verschillende filmlocaties die ruimte ongeveer gelijk te houden. Je kunt altijd achteraf nog een paar losse plakshots van de geïnterviewde maken op afstand, bijvoorbeeld als hij of zij uitkijkt in de verte of wandelt op een bospad of strand. Als je zo'n shot als plakshot inzet, kan dat de sfeer verhogen.
 - Plaats de camera niet onder het gezicht, dat leidt tot uitvergroting van bijvoorbeeld onderkinnen en rimpels (het licht komt immers meestal van boven). De kijker heeft dan bovendien het idee dat de spreker op hem of haar neerkijkt, wat niet fijn aanvoelt. Dus kies voor een camerapositie recht voor of een tikje boven het gezicht.
 - Ook voor de **verstaanbaarheid** is het zeer belangrijk om mensen van dichtbij te filmen.
 - **Film niet in een holle ruimte met veel galm, of buiten terwijl het hard waait, en voorkom afleidende achtergrondgeluiden als voorbijrazend verkeer.** Luister de opname daarom altijd op de locatie nog even terug, en stel jezelf de vraag: is de spreker echt goed en helder verstaanbaar?
 - **Zorg voor stabiel beeld met een rechte horizon.** Film zo mogelijk van statief – die zijn er ook voor smartphones.
- Online zijn veel **goede tutorials met filmtips** te vinden. Je ziet bij dit filmpje ook gelijk hoe de goed sprekers in het beeld geplaatst zijn: <https://www.youtube.com/watch?v=cKDbjG05x48>

Heel veel succes!

Heb je vragen, stel ze via fred@matershermsen.nl. Fred gaat graag met je in gesprek als je kampt met onduidelijkheden of als je je ideeën wilt toetsen.